

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
RAJABHAT UNIVERSITY

วารสารวิจัย ราชภัฏเชียงใหม่

ประจำปีที่ 15 ฉบับที่ 1 ตุลาคม 2556-มีนาคม 2557

ISSN 1513-8410

CMRU

วารสารวิจัยราชภัฏเชียงใหม่

RAJABHAT CHIANGMAI RESEARCH JOURNAL

ประจำปีที่ 15 ฉบับที่ 1 ตุลาคม 2556-มีนาคม 2557

ISSN 1513-8410

ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.ประพันธ์ ธรรมไชย

อาจารย์ ดร.บังอร ฉัตรรุ่งเรือง

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา

บรรณาธิการ

อาจารย์ ดร.ทัตพร คุณประดิษฐ์

รองผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา

ผู้ทรงคุณวุฒิ

รองศาสตราจารย์ ดร.โกศล มีคุณ

รองศาสตราจารย์ไพบุลย์ ศรีชัยสวัสดิ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดนุตา จามจุรี

รองศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ ภู่วิภาดารวรรณ

รองศาสตราจารย์ธนกร ช้างน้อย

รองศาสตราจารย์ ดร.ยุวดี พิรพรพิศาล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชิตชล ผลารักษ์

รองศาสตราจารย์ ดร.วิบูลย์ รัตนปนนท์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นงลักษณ์ เขียนงาม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา เจริญ

รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณวดี ม้าลำพอง

รองศาสตราจารย์สนธิ สัตโยภาส

อาจารย์ ดร.ศุภกฤษ เมธีโกภพงษ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พวงพยอม ชิตทอง

อาจารย์ ดร.จุไรรัตน์ จุลจักรวัฒน์

รองศาสตราจารย์ ดร.มนตรี แย้มกสิกร

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยบูรพา

กองบรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร.ยุวดี พิรพรพิศาล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชิตชล ผลารักษ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พหล ศักดิ์คะทัศน์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุษบา สิทธิการ

ดร.นายแพทย์ ชูสิน สีสพัทธ์กุล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณทนี สันติกุล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลณัฐ พลวัน

อาจารย์ ว่าที่ร้อยเอก ดร.ขจร ตรีโสภณการ

นางณัฐธยาน์ บันเทา

นางสาวธาวินี อ่อนเป็ง

นางสาวศรัญญา ไชยวงศ์

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยแม่โจ้

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

โรงพยาบาลสารภี

Hong Kong Polytech University

รองผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา

รองผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา

นักวิจัย สถาบันวิจัยและพัฒนา

นักวิจัย สถาบันวิจัยและพัฒนา

นักวิจัย สถาบันวิจัยและพัฒนา

สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

อาคารราชภัฏเฉลิมพระเกียรติ ชั้น 14 เลขที่ 202 ถนนโชตนา ตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50300

โทรศัพท์/โทรสาร 0-5388-5950

คำนำ

FOREWORD

วารสารวิจัยราชภัฏเชียงใหม่ เป็นวารสารที่จัดทำขึ้นเพื่อรองรับงานวิชาการเพื่อสังคม โดยรับตีพิมพ์บทความที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมหรือท้องถิ่น ทั้งทางด้านสังคมศาสตร์ ด้านวิทยาศาสตร์ และด้านการศึกษา ที่สามารถแสดงให้เห็นที่ประจักษ์ว่าสามารถแก้ปัญหาหรือพัฒนาสังคม ชุมชน และท้องถิ่น อีกทั้งยังก่อให้เกิดประโยชน์หรือเป็นการเปลี่ยนแปลงสังคมในทางที่ดีขึ้น รวมถึงแนวทางการสร้างความตระหนักและการรับรู้ในปัญหาและแนวทางแก้ไขของชุมชน

บทความในวารสารฉบับนี้ ยังคงยึดหลักการในข้างต้นที่เน้นงานวิจัยเพื่อใช้แก้ไขปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นเป็นหลัก โดยมีบทความจากคณาจารย์ นักศึกษา และผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาต่างๆ ทั้งทางด้านการศึกษา เช่น การพัฒนาโรงเรียนบนพื้นที่สูง ด้านศิลปวัฒนธรรม เช่น ระบบจัดการองค์ความรู้ดนตรีพื้นบ้านม้งคละ ด้านสิ่งแวดล้อม เช่น การใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำและคุณภาพชีวิตริมฝั่งน้ำ ด้านการบริหารจัดการ เช่น ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพองค์กร และด้านสุขภาพของคนในชุมชน เช่น การป้องกันโรคพยาธิไส้หม่า เป็นต้น ซึ่งบทความดังกล่าวยังได้รับการพิจารณาและการรับรองจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย

กองบรรณาธิการขอขอบคุณนักวิจัยเจ้าของบทความทุกท่านที่ได้ส่งบทความเข้ามารับการตีพิมพ์ในวารสาร และหวังเป็นอย่างยิ่งว่า บทความในวารสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อสังคมและท้องถิ่นตามที่ได้ตั้งเป้าหมายเอาไว้ อีกทั้งจะเป็นประโยชน์ในทางวิชาการของประเทศไทยต่อไป

บรรณาธิการ
วารสารวิจัยราชภัฏเชียงใหม่

การป้องกันโรคพยาธิไส้หมานักเรียนระดับประถมศึกษาแบบมีส่วนร่วม
ของผู้ปกครอง ในตำบลหมอกจำแป่ อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน
โดย อัญชลี กีฬาแปง

5

15

การพัฒนารูปแบบการจัดการกีฬาและการออกกำลังกาย
โดยองค์การบริหารส่วนตำบลสำหรับผู้สูงอายุ ในเขตภาคเหนือตอนบน
โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิชัยณรงค์ กงแก้ว

สภาพปัญหาและการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กบนพื้นที่สูงที่มีความขาดแคลน:
กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านอุ้มโละเหนือ อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน
โดย พิระยุทธ สุขสมบูรณ์

27

37

การพัฒนารูปแบบการบริการสนับสนุนนักศึกษาพิการที่เรียนร่วมใน
สถาบันอุดมศึกษา: การศึกษาบทบาทของหน่วยงานที่สนับสนุนการจัดการศึกษา
สำหรับนักศึกษาพิการที่เรียนร่วมในมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมเกตุ อุทธโยธา

การใช้ประโยชน์แม่น้ำและคุณภาพชีวิต
ของประชาชนริมฝั่งแม่น้ำลี้ จังหวัดลำพูน
โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สามารถ ใจเตี้ย และคณะ

51

59

การพัฒนาระบบจัดการองค์ความรู้ดนตรีพื้นบ้านมังคละในพื้นที่
ภาคเหนือตอนล่าง เพื่อการส่งเสริมและเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมไทย
โดยใช้ออนไลน์และวิกิพีเดียเชิงความหมาย
โดย ปราโมทย์ สิริธิจักร และวิไลวรรณ แสนชนะ

รูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
โดย ศิริสุข นาคะเสนีย์

73

85

ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการของมหาวิทยาลัยราชภัฏ
โดย รองศาสตราจารย์พิทยาภรณ์ มานะจุติ

97

บทบาทเชิงจริยธรรมของนักหนังสือพิมพ์
ในการรายงานข่าวสารหน้าหนึ่งในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย
โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์วัฒน์ ภูวทิศ

109

ความทุกข์ทางใจในบริบทพุทธธรรม
โดย ตะวัน วาทกิจ

123

รูปแบบและกระบวนการบริหารองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นเชิงพุทธบูรณาการ
โดย ปกรณ์ มหากันธา

137

การศึกษาการพยากรณ์กับการให้คำปรึกษาเชิงพุทธ
เพื่อบำบัดความเครียดของผู้มารับบริการจากสมาคมโรคภาคเหนือ
โดย สาคร สังฆะณา

147

A STUDY OF NURSING TEAMWORK FOR CRITICALLY ILL PATIENTS :
A CASE STUDY OF NEUROSURGERY AND TRAUMATIC WARD,
GOVERNMENT HOSPITAL IN BANGKOK

Assistant Professor Dr.Warakorn Suprirakorn
Police Lieutenant Colonel Dr.Kantita Sriipa

การป้องกันโรคพยาธิไส้หมานักเรียนระดับประถมศึกษาแบบมีส่วนร่วม
ของผู้ปกครองในตำบลหมอกจำแป่ อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

THE PREVENTION OF WHIPWORM AMONG PRIMARY SCHOOL STUDENTS USING
STUDENTS' PARENT PARTICIPATION IN MOKJAMPÆ SUBDISTRICT MUANG
DISTRICT, MAEHONGSON PROVINCE

อัญชลี กีฬาแปง

ประจำปี 15 ฉบับที่ 1 ตุลาคม 2556-มีนาคม 2557

Chiangmai
Rajabhat
University

การป้องกันโรคพยาธิไส้หมานักเรียนระดับประถมศึกษา แบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในตำบลหมอกจำแป่ อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

THE PREVENTION OF WHIPWORM AMONG PRIMARY SCHOOL STUDENTS USING STUDENTS'
PARENT PARTICIPATION IN MOKJAMPAE SUBDISTRICT MUANG DISTRICT, MAEHONGSON PROVINCE

อัญชลี กีฬาแปง*

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้านี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับและเปรียบเทียบความรู้ เจตคติ การปฏิบัติตัวก่อนและหลังกิจกรรมแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 4-6 ที่ตรวจพบไข่พยาธิและผู้ปกครองนักเรียน โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนากระบวนการเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) และการสังเกตพฤติกรรม

ผลการวิจัย พบว่า ก่อนอบรมนักเรียนและผู้ปกครองมีความรู้เรื่องโรคพยาธิไส้หมาน้อยในระดับปานกลาง หลังอบรมอยู่ในระดับสูง มีเจตคติในระดับดี และการปฏิบัติตัวยังไม่มีเปลี่ยนแปลง และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนดำเนินการโดยการสร้างข้อตกลงร่วมกัน เพื่อทำกิจกรรมในวันสำคัญๆ ส่งเสริมการรับประทานอาหารปรุงสุกใหม่ๆ สะอาด และผู้ที่เกี่ยวข้องควรสร้างแรงจูงใจให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญเรื่องการสร้างนิสัยในการบริโภค พฤติกรรมการป้องกันโรค รวมทั้งให้คำแนะนำ/เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ความรู้ทางหอกระจายข่าว จากการศึกษาครั้งนี้จะเป็นข้อมูลและแนวทางในการศึกษากลุ่มตัวอย่างอื่นๆ ต่อไป

คำสำคัญ: การป้องกันโรคพยาธิไส้หมานักเรียนและผู้ปกครองแบบมีส่วนร่วม

ABSTRACT

The objectives of this study were to study the levels of knowledge and to compare, attitude and health practice before and after the participative activities of the students' parents. Samples of the primary school grade 4-6 students who whipworm eggs and their parents were enrolled in this study. Data was analyzed by using descriptive statistics. Participatory action research (PAR) and behavior observation were also conducted. The results of this study were as following. Before training, the students and parents had knowledge about whipworm disease in average level. After training, the knowledge of the students and parents were in high level, their attitude were in good level, and change in their health

* โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหมอกจำแป่ อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

practice. Participation of the parents could be stimulated by making agreement in their activities of the important festivals and promotion of eating newly, well-cooked, of clean food. In addition, the involved personnel should motivate the parents to realize the importance of consuming habit and preventive behavior, and should publicize the health knowledge through the news broadcast tower. Results of this study will be the information and directions for the other studies in new sample of populations.

Keywords: Prevention whipworm disease students and parents

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

โรคพยาธิเป็นโรคที่พบบ่อย เป็นปัญหาสาธารณสุขสามารถตรวจพบได้ในคนทุกเพศทุกวัย ทั่วทุกภาคของประเทศไทย โดยเฉพาะในพื้นที่ชนบทห่างไกล จากการสำรวจทางระบาดวิทยาของประเทศไทย ปี พ.ศ.2552 พบว่า คนไทยร้อยละ 18.0 เป็นโรคพยาธิ โดยพบมากที่สุดที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 26.0 ภาคเหนือร้อยละ 18.0 ตามลำดับ (กรมควบคุมโรคติดต่อ กระทรวงสาธารณสุข, 2552: 1-2) จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) ได้วางเป้าหมายเกี่ยวกับการควบคุมโรคพยาธิ คือ ลดอัตราความชุกของพยาธิใบไม้ตับและพยาธิปากขอให้เหลือไม่เกินร้อยละ 10 (กรมควบคุมโรคติดต่อ กระทรวงสาธารณสุข, 2550) โดยเน้นการให้บริการตรวจและรักษาโรคหนอนพยาธิ ประชาสัมพันธ์ให้เห็นความสำคัญสร้างความตระหนักถึงปัญหาของโรคพยาธิ และให้ความร่วมมือในการควบคุมป้องกันโรค มาจากพฤติกรรมสุขภาพของประชาชน ด้านการบริโภคอาหาร สุขาภิบาลส่วนบุคคล ที่มักสืบทอดไปยังบุตรหลาน โดยเฉพาะเด็กวัยเรียน ที่มีพฤติกรรมเลียนแบบ จากสถิติจังหวัดแม่ฮ่องสอนภาพรวมพบร้อยละ 15.95 และตรวจพบพยาธิไส้เดือนร้อยละ 59.66 รองลงมาคือ พยาธิปากขอ ร้อยละ 19.03 และพยาธิแส้ม้า ร้อยละ 13.35 ตามลำดับ

สถานการณ์โรคพยาธิของอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีโรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนขยายโอกาสทั้งหมด 50 โรงเรียน พื้นที่สูงจำนวน 22 โรงเรียน และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหมอกจำแป่ ซึ่งมีโรงเรียนทั้งหมด 4 โรงเรียน ตั้งแต่ปี พ.ศ.2539-2540 นักเรียนไม่เคยได้รับการตรวจอุจจาระ เพื่อค้นหาโรคพยาธิ นักเรียนชั้นประถมศึกษา (ป.1-3) ทุกคนได้รับการจ่ายยารักษาโรคพยาธิ 1 ครั้งต่อปี ตั้งแต่ปี พ.ศ.2541 เป็นต้นมา แต่ก็ไม่มีนโยบายในการควบคุมป้องกันโรคดังกล่าว ได้ตรวจอุจจาระพบว่า อัตราความชุกโรคพยาธิของนักเรียนในโรงเรียนพื้นที่สูงเป็นโรคพยาธิแส้ม้าร้อยละ 29.03 แต่ไม่พบอัตราความชุกของการเกิดโรคพยาธิในโรงเรียนพื้นที่ราบ นอกจากนี้ยังพบว่า ในสถานบริการให้บริการรักษาพยาบาลผู้ป่วย กลุ่มนักเรียนพื้นที่ราบและพื้นที่สูงด้วยโรคพยาธิ จำนวน 39 ราย และ 79 ราย คิดเป็นร้อยละ 9.01 และ 19.13 ของผู้รับบริการด้วยกลุ่มโรคระบบทางเดินอาหาร ตามลำดับ แสดงว่า อัตราการเกิดโรคพยาธิมีแนวโน้มสูงขึ้น ไม่ว่าโรคพยาธิจะเกิดขึ้นกับกลุ่มเด็กหรือผู้ใหญ่ ส่งผลต่อสุขภาพการเจ็บป่วยทุกส่วนภายในร่างกายของคน ซึ่งขึ้นอยู่กับชนิดและที่พอกอาศัยของพยาธิ จึงมีความจำเป็นต้องหาวิธีในการแก้ปัญหาดังกล่าว ซึ่งที่ผ่านมายังไม่มีการวิจัยเกี่ยวกับการป้องกันโรคพยาธิแบบมีส่วนร่วมในผู้ปกครองนักเรียน โดยใช้กระบวนการเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) ขณะเดียวกันพ่อแม่ของนักเรียนยังขาดความรู้ที่ถูกต้อง และให้ความสำคัญกับโรคนี้น้อย ขาดการส่งเสริมการป้องกันโรค สุขอนามัยส่วนบุคคลไม่ดี รวมทั้งการปฏิบัติตัวที่ไม่ถูกต้อง ได้แก่ การไม่ล้างมือให้สะอาดก่อนหลังรับประทานอาหาร ซึ่งให้เหตุผลว่าขั้นตอนการล้างมือมีความยุ่งยากและใช้เวลานาน หากปล่อยให้เกิดสภาพการณ์ดังกล่าวต่อไป มีโอกาสเกิดโรคพยาธิในเด็กนักเรียนมากขึ้น ส่งผลกระทบต่อร่างกายในการเจริญเติบโตสมวัยและสติปัญญา ซึ่งเป็นกำลังสำคัญในอนาคตที่จะพัฒนาประเทศ และภาครัฐโดยเฉพาะหน่วยงานกระทรวงสาธารณสุขที่ต้องจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายในการซื้อยารักษาโรคพยาธิไส้เดือน 2 ครั้ง ดังนั้นเพื่อลดค่าใช้จ่ายและนักเรียนมีสุขภาพร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรงต้องอาศัยหลักการหรือทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเข้ามาใช้ เพื่อให้เกิดกลวิธีในการแก้ปัญหาที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน

จากปัญหาที่เกิดขึ้นกับกลุ่มนักเรียนที่ตรวจพบไข้พยาธิ ผู้ปกครอง และนักเรียนควรจะมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา การป้องกันโรคพยาธิอย่างไร ซึ่งยังไม่เคยมีการแก้ปัญหาในเรื่องนี้มาก่อน จึงนำเสนอในที่ประชุมหมู่บ้านต้องการให้เกิด พฤติกรรมที่ถูกต้องเหมาะสมกับทุกคน โดยเฉพาะนักเรียนที่ตรวจพบไข้พยาธิ พร้อมทั้งให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการป้องกัน โรคพยาธิ จะส่งผลให้นักเรียนมีพฤติกรรมสุขภาพที่ดีมากขึ้น จำเป็นต้องใช้เวลาวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) เพื่อก่อให้เกิดการขับเคลื่อนในการแก้ปัญหาดังกล่าวซึ่งยังไม่มีมีการดำเนินงานในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน เพื่อให้เห็น ความสำคัญและเกิดความตระหนักในการร่วมเฝ้าระวังโรคพยาธิ รวมถึงการปรับปรุงสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยให้ถูกสุขลักษณะ มากยิ่งขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยสนใจที่ศึกษาเรื่องนี้และยังสามารถนำผลที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการให้สุขศึกษาเกี่ยวกับ การป้องกันโรคพยาธิอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

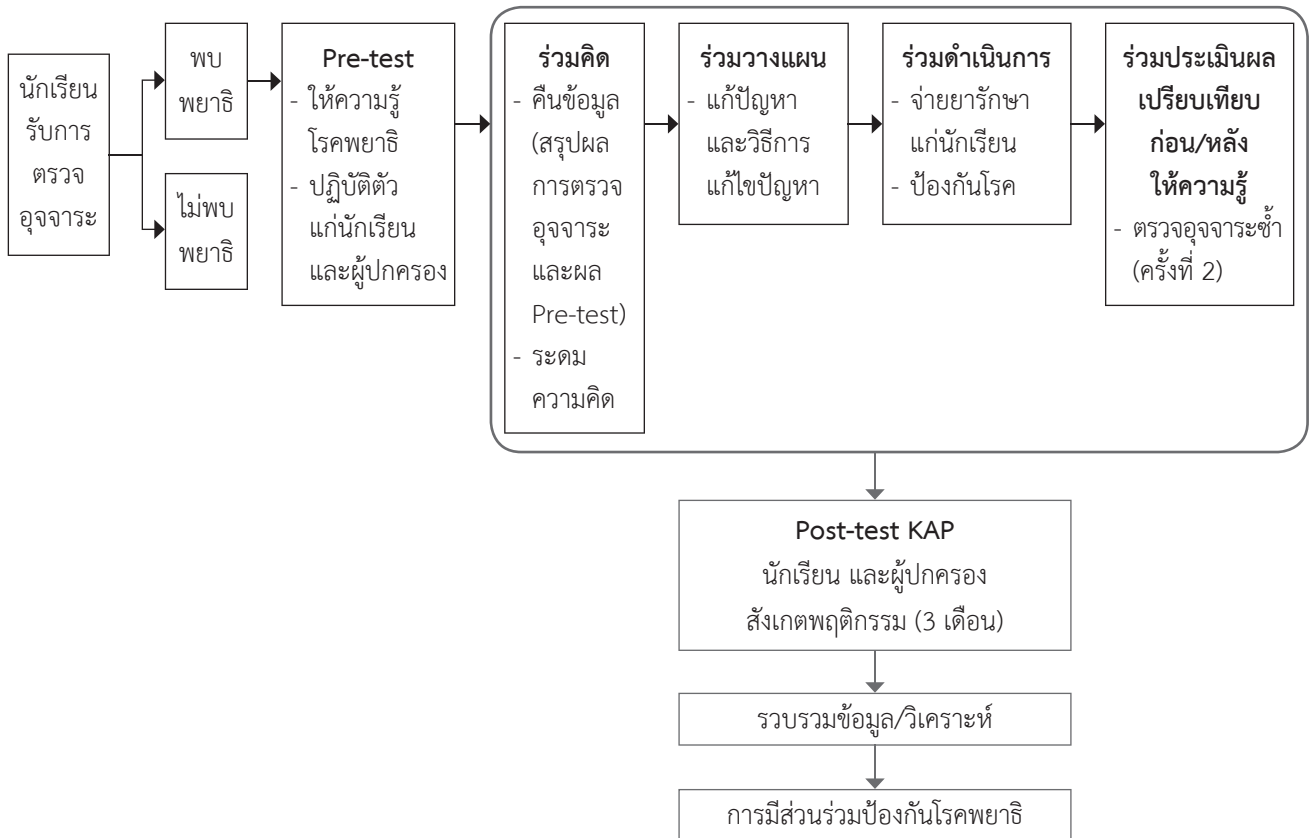
1. เพื่อศึกษาระดับความรู้ เจตคติ การปฏิบัติตัวของนักเรียนและผู้ปกครองนักเรียนในการป้องกันโรคพยาธิไส้ผ้า
2. เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการป้องกันโรคพยาธิไส้ผ้าของผู้ปกครองนักเรียน
3. เพื่อเปรียบเทียบ ความรู้ เจตคติ การปฏิบัติตัวในการป้องกันโรคพยาธิไส้ผ้าก่อนและหลังการมีส่วนร่วมของ นักเรียนและผู้ปกครองนักเรียนในการป้องกันโรคพยาธิไส้ผ้า

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. นักเรียนมีความรู้ เจตคติในการป้องกันโรคพยาธิไส้ผ้าที่ถูกต้องเพิ่มขึ้น
2. นักเรียนปฏิบัติตัวในการป้องกันโรคพยาธิไส้ผ้าได้ถูกต้องเหมาะสม
3. ได้แนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนเกี่ยวกับการป้องกันโรคพยาธิ

กรอบแนวคิดการวิจัย

การมีส่วนร่วมของนักเรียนและผู้ปกครอง
กระบวนการทำ PAR

วิธีดำเนินการวิจัย เชิงผสมผสาน (Mixed-Method)

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนเพศชายและเพศหญิงที่กำลังศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียน ห้วยโป่งอ่อนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ตำบลหมอกจำแป่ อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 เป็นกลุ่มนักเรียนที่ตรวจพบพยาธิจำนวน 9 คน เป็นชาย 5 คน หญิง 4 คน และผู้ปกครอง ของนักเรียนที่ตรวจพบพยาธิจำนวน 17 คน เป็นชาย 8 คน หญิง 9 คน

1. **ขอบเขตด้านเนื้อหา** การวิจัยมีเนื้อหาดังนี้ 1. ส่งเสริมพฤติกรรมป้องกันการโรคพยาธิไส้มาของนักเรียน ได้แก่ ด้านความรู้เกี่ยวกับโรคพยาธิ เติตคติ และการปฏิบัติตัว 2. การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมป้องกันการโรคพยาธิไส้มาของนักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน 3. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการป้องกันการโรคพยาธิไส้มา

2. **ขอบเขตระยะเวลา** ดำเนินการระหว่างเดือนธันวาคม 2553-พฤศจิกายน 2554

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคล ประกอบด้วย แบบรายงานประวัติของนักเรียน ได้แก่ อายุ เพศ ศาสนา จำนวนสมาชิกในครอบครัว อาชีพ และการศึกษาผู้ปกครอง รายได้ของครอบครัว และข้อมูลสุขภาพสิ่งแวดล้อม (ครอบครัว)
2. แบบสอบถามความรู้เกี่ยวกับโรคพยาธิแส้ม้า โดยใช้แบบทดสอบปรนัย ถามตอบคือ ถูก ผิด เกณฑ์การประเมินโดยใช้ค่าร้อยละ

เกณฑ์การประเมินระดับความรู้

ระดับดีมาก	หมายถึง ผู้ตอบมีคะแนนมากกว่าร้อยละ 81
ระดับดี	หมายถึง ผู้ตอบมีคะแนนร้อยละ 71-80
ระดับปานกลาง	หมายถึง ผู้ตอบมีคะแนนร้อยละ 61-70
ระดับพอใช้	หมายถึง ผู้ตอบมีคะแนนร้อยละ 51-60
ระดับปรับปรุง	หมายถึง ผู้ตอบมีคะแนนต่ำกว่าร้อยละ 50

3. แบบสอบถามเจตคติเกี่ยวกับการป้องกันโรคพยาธิแส้ม้า เป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) 3 ระดับ ชนิดแบบให้เลือกรับตอบ เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วย เกณฑ์การประเมินโดยค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้จาก $\bar{X} \pm S.D.$

ระดับสูง	หมายถึง ผู้ตอบที่มีคะแนนเฉลี่ยที่ระดับ 2.5-3.0
ระดับปานกลาง	หมายถึง ผู้ตอบที่มีคะแนนเฉลี่ยที่ระดับ 1.8-2.4
ระดับพอใช้	หมายถึง ผู้ตอบที่มีคะแนนเฉลี่ยที่ระดับ 0-1.7

4. แบบสอบถามการปฏิบัติตนเกี่ยวกับการป้องกันโรคพยาธิแส้ม้า เป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) 3 ระดับ ชนิดแบบให้เลือกรับตอบ ปฏิบัติทุกครั้ง ปฏิบัติบางครั้ง และไม่เคยปฏิบัติเลย เกณฑ์การประเมินโดยค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้จาก $\bar{X} \pm S.D.$

ระดับสูง	หมายถึง ผู้ตอบที่มีคะแนนเฉลี่ยที่ระดับ 2.5-3.0
ระดับปานกลาง	หมายถึง ผู้ตอบที่มีคะแนนเฉลี่ยที่ระดับ 1.8-2.4
ระดับพอใช้	หมายถึง ผู้ตอบที่มีคะแนนเฉลี่ยที่ระดับ 0-1.7

5. กระบวนการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) คือ ผู้ปกครองนักเรียน ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ ร่วมประเมินผล
6. การสังเกตพฤติกรรมแบบไม่เป็นทางการในการปฏิบัติตัวของนักเรียน บิดา มารดา/ผู้ปกครองของนักเรียน ด้านการบริโภคอาหาร

ขั้นตอนดำเนินการวิจัย

1. ขั้นตอนเตรียมการ เตรียมแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงแล้ว นำไปเก็บข้อมูลในพื้นที่ที่ศึกษา
2. ขั้นตอนการดำเนินการนำแบบสอบถาม แบบรายงานผลการตรวจหาไข่พยาธิและอุปกรณ์การตรวจอุจจาระของนักเรียน ตรวจหาความชุกของโรคพยาธิโดยวิธี Kato's thick smear และรักษาพยาธิในนักเรียนทุกคนที่ตรวจพบตัวและไข่พยาธิโดยใช้ยาอัลเบนดาโซล
3. ขั้นตอนการเก็บข้อมูล ใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ เจตคติ การปฏิบัติ และให้ความรู้เกี่ยวกับโรคพยาธิและการดำเนินงานการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนที่ตรวจพบพยาธิ เกี่ยวกับการควบคุมและป้องกันโรคพยาธิลำไส้ โดยการวิเคราะห์ชุมชนอย่างมีส่วนร่วมเสร็จแล้วสรุปผลการดำเนินงาน
4. ขั้นตอนดำเนินการมีส่วนร่วม โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR)
5. ตรวจสอบข้อมูล หลังดำเนินงาน 3 เดือนและตรวจอุจจาระหาไข่พยาธิ (ซ้ำ) ครั้งที่ 2
6. สรุปผลการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอความร่วมมือผู้อำนวยการโรงเรียนและผู้ใหญ่บ้านที่ต้องการสำรวจข้อมูล
2. ตรวจอุจจาระหาไข่พยาธิโดยวิธี Kato's thick smear จำนวน 1 ครั้ง พร้อมทั้งบันทึกผลการตรวจลงในแบบบันทึกผลการตรวจและรักษาหนอนพยาธิในนักเรียนทุกคนที่ตรวจพบไข่พยาธิ โดยใช้ยาอัลเบนดาโซล
3. ทำการเก็บข้อมูล ใช้แบบสอบถามทดสอบเกี่ยวกับความรู้ เจตคติ การปฏิบัติตัว และทำกระบวนการ PAR การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนที่ตรวจพบพยาธิเกี่ยวกับการควบคุมและป้องกันโรคพยาธิไส้หม่า ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเสร็จแล้วสรุปผลการดำเนินงาน และสังเกตพฤติกรรม
4. ตรวจอุจจาระหาไข่พยาธิ (ซ้ำ) หลังจากให้การรักษาแล้ว 3 เดือนทุกคน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การบันทึกข้อมูลจากแบบสอบถามวัดระดับและเปรียบเทียบความรู้ ทักษะ การปฏิบัติของนักเรียนก่อนและหลังอบรม และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนที่ตรวจพบพยาธิ เกี่ยวกับการป้องกันโรคพยาธิไส้หม่า สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ แจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยและการอภิปรายผล

พื้นที่ดำเนินการคือ บ้านห้วยโป่งอ่อน หมู่ที่ 7 ตำบลหมอกจำแป่ อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน อยู่ห่างจากตัวอำเภอเมืองประมาณ 19 กิโลเมตร ลักษณะภูมิประเทศของหมู่บ้านมีลักษณะเป็นพื้นที่สูง การคมนาคมเข้าถึงได้ตลอดทั้งปี มีจำนวนประชากรทั้งหมด 388 คน แบ่งเป็นเพศชาย 195 คน และเพศหญิง 193 คน การปกครองในหมู่บ้านจะมีผู้นำทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ร่วมกันปกครองดูแลทุกข์สุขของประชาชนในหมู่บ้าน การปกครองอาศัยความสัมพันธ์กันในระบบเครือญาติ ช่วยเหลือซึ่งกันและกันเป็นอย่างดี ส่วนภายในครอบครัวขึ้นอยู่กับหัวหน้าครอบครัวมีอำนาจในการตัดสินใจ ดังนั้นการมีส่วนร่วมในการป้องกันโรคพยาธิของผู้ปกครองนักเรียนขึ้นอยู่กับผู้นำและหัวหน้าครอบครัวซึ่งไม่เคยดำเนินการมาก่อน โดยการสังเกตยังขาดความตระหนักในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม มีการวิเคราะห์ข้อมูลด้านความรู้ เจตคติ การปฏิบัติตัวของนักเรียนและผู้ปกครอง ดังนี้

นักเรียนที่ตรวจอุจจาระพบไข่พยาธิไส้หม่า ทั้งหมดจำนวน 9 คน เป็นชาย 5 คน หญิง 4 คน พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุอยู่ระหว่าง 8-10 ปี และกำลังเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 บิดาและมารดาประกอบอาชีพเกษตรกรรม การศึกษาจบชั้นประถมศึกษา มีรายได้ของครอบครัว 3,001-5,000 บาทต่อเดือน ผู้ปกครองนักเรียนส่วนมากมีอายุระหว่าง 26-30 ปี มีสมาชิกครอบครัวโดยเฉลี่ย 4-5 คน ก่อนการอบรมกลุ่มตัวอย่างมีความรู้ในระดับปานกลาง เจตคติของนักเรียนอยู่ในระดับดี ส่วนผู้ปกครองนักเรียนอยู่ในระดับพอใช้ หลังการอบรมนักเรียนและผู้ปกครองมีความรู้เพิ่มขึ้นอยู่ในระดับสูง มีเจตคติเพิ่มขึ้นอยู่ในระดับดี และการปฏิบัติตัวยังไม่มีเปลี่ยนแปลง อาจเนื่องมาจากครอบครัวส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีรายได้น้อย ต้องดิ้นรนเพื่อหาเลี้ยงชีพ ทำให้ละเลยในการดูแลสุขอนามัยส่วนบุคคลและบุตรหลาน จึงนำไปสู่การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนตั้งแต่ร่วมคิด รับทราบปัญหา ร่วมวางแผนแก้ไขปัญหาร่วมดำเนินการ ร่วมรับผลประโยชน์ และร่วมประเมินผลหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาสาสมัครสาธารณสุขและผู้นำชุมชน ควรมีการสนับสนุนและสร้างแรงจูงใจในการเฝ้าระวังป้องกันโรคพยาธิไส้หม่าและพยาธิอื่นๆ ให้มากขึ้น จากที่ดำเนินการรักษาและให้ความรู้พร้อมทั้งติดตามสังเกตและภายหลัง 3 เดือนได้ดำเนินการตรวจซ้ำไม่พบไข่พยาธิ

ตารางแสดงการเปรียบเทียบระดับความรู้ เจตคติ การปฏิบัติตัว ก่อนและหลังดำเนินการ

ระดับ	ก่อน		หลัง	
	นักเรียน	ผู้ปกครอง	นักเรียน	ผู้ปกครอง
ความรู้	ปรับปรุง	ปานกลาง	ดี	ดี
เจตคติ	ดี	พอใช้	ดี	ดี
การปฏิบัติตัว	ปานกลาง	ดี	ปานกลาง	ดี

การอภิปรายผล

1. ด้านระดับและการเปรียบเทียบความรู้ เจตคติ การปฏิบัติตัว จากผลการวิจัย พบว่า หลังจากได้รับการอบรม นักเรียนจำนวน 9 คน และผู้ปกครองจำนวน 17 คน รวมทั้งสิ้น 26 คน มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคพยาธิแส้ม้า อยู่ในระดับสูง และนักเรียนมีเจตคติไม่เปลี่ยนแปลง ในขณะที่ผู้ปกครองมีเจตคติที่ดีขึ้น การปฏิบัติตัวส่วนใหญ่ทั้งนักเรียนและผู้ปกครองนักเรียนยังไม่เปลี่ยนแปลง ซึ่งอาจจะเกิดจากพฤติกรรมความเคยชินในชีวิตประจำวันในการป้องกันโรคพยาธิ การให้ความสำคัญน้อย ไม่มีเวลาในการดูแลสุขนิสัยส่วนบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของมาลี ประทุมวัน (2552) กล่าวว่า นักเรียนมีความรู้ในระดับสูง เจตคติ และการปฏิบัติตัวในการป้องกันโรคหนอนพยาธิลำไส้มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อย่างไรก็ตามการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ทั้งนักเรียนและผู้ปกครองนักเรียนต่อการปฏิบัติตัวจะต้องมุ่งเน้นเกี่ยวกับสุขวิทยาส่วนบุคคล การที่บุคคลจะมีสุขอนามัยที่ดี การปฏิบัติตัวในการป้องกันโรคให้กับเด็กปฐมวัยเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งต้องใช้เวลาระยะนานในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ดังนั้นการจะส่งเสริมให้นักเรียนมีพฤติกรรมในการป้องกันโรคพยาธิแส้ม้า ที่ถูกต้องเพื่อลดการติดเชื้อโรคพยาธิได้ ผู้บริหารโรงเรียน ครู หรือผู้เกี่ยวข้องควรตระหนักถึง ต้องมีการติดตามอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับ อังคณา เกลี้ยงประดิษฐ์ (2549) กล่าวว่า กลุ่มตัวอย่างตรวจพบเป็นโรคหนอนพยาธิติดต่อด้านดิน เนื่องจากยังคงมีพฤติกรรมอนามัยที่ไม่ถูกต้อง ดังนั้นควรให้โปรแกรมส่งเสริมการป้องกันและควบคุมโรคหนอนพยาธิติดต่อด้านดิน

2. จากผลการวิจัยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน โดยใช้เชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) ผู้นำชุมชนและกลุ่มตัวอย่างมีการประชุมระดมความคิดเห็นว่า การเกิดโรคพยาธิในนักเรียนเนื่องจากการให้ความสำคัญในการล้างมือให้สะอาดก่อนและหลังรับประทานอาหาร หรือการล้างผักสด ผลไม้ก่อนนำมารับประทาน หรือเก็บอาหารตกบนพื้นดินมารับประทาน การรับประทานอาหารที่ปรุงสุกๆ ดิบๆ และที่ไม่สะอาด ผู้ที่เกี่ยวข้องควรสร้างแรงจูงใจให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญเรื่องการสร้างนิสัยในการบริโภค พฤติกรรมในการป้องกันโรคในเด็กวัยเรียน สถานภาพทางพฤติกรรมของเด็กเป็นสิ่งที่สะท้อนโดยรวมของเด็กว่าได้รับการเลี้ยงดูเป็นอย่างดี สอดคล้องกับผลการศึกษาของบังอร ฉางทรัพย์ (2549) กล่าวว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมให้ประชาชน มีพฤติกรรมป้องกันโรคพยาธิลำไส้ที่ถูกต้อง ดังนั้นการป้องกันโรคนั้นจะเกิดขึ้นต้องสร้างสุขนิสัยตนเองที่ถูกต้อง ให้ความสำคัญและสร้างความตระหนัก ร่วมกำหนดแนวทางแก้ปัญหา โดยผู้นำชุมชนสร้างข้อตกลงร่วมกันตั้งใจและเต็มใจที่จะแก้ปัญหาไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการป้องกันโรคในชุมชน โดยบทบาทเป็นการพัฒนาด้วยกระบวนการต่างๆ ทั้งการระดมความคิดเห็น การวางแผน ตลอดจนหาข้อสรุปร่วมกันของแต่ละกิจกรรมจนกระทั่งเกิดการปฏิบัติจริงบนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของชุมชน ให้คำแนะนำและรณรงค์เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ผ่านทางหอกระจายข่าว พร้อมทั้งชุมชนจัดกิจกรรมรณรงค์กำจัดขยะ โดยมีคณะกรรมการหมู่บ้าน เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ครู สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหมอกจำแป่ประจำหมู่บ้าน สอดคล้องกับผลการศึกษาของ เสาวนีย์ สีสองสม (2541) กล่าวว่า ไม่พบการมีส่วนร่วมในระดับการคิด ตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรม มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม ร่วมรับผลประโยชน์จากกิจกรรม และให้ความร่วมมือกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง สืบเนื่องมาจากโครงสร้างทางสังคมและจิตวิทยาของชุมชน ที่สำคัญ

ความเชื่อถือศรัทธาในผู้นำชุมชน ประธานอาสาสมัครสาธารณสุข รวมถึงเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ที่ประชาชนให้ความเคารพและเชื่อถือศรัทธาและส่งผลดีต่อสุขภาพตนเอง ดังนั้นการมีส่วนร่วมเป็นวิธีหนึ่งโดยจะใช้กระบวนการเชิงปฏิบัติการมีส่วนร่วมโดยประชาชนเข้ามาดำเนินการทุกขั้นตอนหรือเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมสามารถก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งสิ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ควรจัดให้มีในหลักสูตรการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมของนักเรียนที่ถูกต้องและเป็นแนวทางหนึ่งช่วยลดปัญหาการเกิดโรคพยาธิ
2. ผู้ปกครองควรส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตัวเกี่ยวกับสุขอนามัยส่วนบุคคล

เอกสารอ้างอิง

- กรมควบคุมโรคติดต่อ. 2550. การศึกษาพฤติกรรมสุขภาพของประชาชนในการแพร่โรคและการติดโรคพยาธิสตรองจิลอยติส และโรคปรสิตในลำไส้อื่นๆ ในภาคใต้ของประเทศไทย. กระทรวงสาธารณสุข.
- กรมควบคุมโรคติดต่อ. 2552. งานระบาดวิทยา. กระทรวงสาธารณสุข.
- บังอร ฉางทรัพย์. 2549. ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคพยาธิลำไส้ของประชาชนในชุมชนเขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร. วารสารพฤติกรรมศาสตร์. 12(1), 10-129.
- มาลี ประทุมวัน. 2552. พฤติกรรมที่มีผลต่อการเกิดโรคหนอนพยาธิลำไส้ในนักเรียนประถมศึกษา อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- เสาวนีย์ สีสองสม. 2541. การมีส่วนร่วมของชุมชนในโครงการป้องกันควบคุมโรคเบาหวานและความดันโลหิตสูง บ้านกัวพร้าว อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อังคณา เกลี้ยงประดิษฐ์. 2549. ผลของการจัดการปัญหาโรคหนอนพยาธิติดต่อผ่านดินในเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษา โรงเรียนบ้านหาดไข่เต่า อำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลเวชปฏิบัติ) มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์.

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ วารสารวิจัยราชภัฏเชียงใหม่

ศ.ดร.กิตติชัย วัฒนานุกร	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	ผศ.ดร.พหล ศักดิ์คะหัตน์	มหาวิทยาลัยแม่โจ้
ศ.ดร.มนัส สุวรรณ	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	อ.ดร.พูลพงศ์ สุขสว่าง	มหาวิทยาลัยบูรพา
ศ.ดร.อารี วิบูลย์พงษ์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	รศ.ดร.มนตรี แย้มกสิกร	มหาวิทยาลัยบูรพา
ศ.อำนวยการ ขนันทไทย	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	รศ.ดร.โกสุม สายใจ	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
ศ.ดร.สายสมร ล้ายอง	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	รศ.ดร.สุชาติ แสงทอง	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
รศ.ดร.อวารณ์ โอภาสพัฒนกิจ	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	อ.ดร.กรรณิกา เจริญเทียนชัย	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
รศ.ดร.วิบูลย์ รัตนพานนท์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	ทพ.ดร.สุรสิงห์ วัชรรัตน์	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่
รศ.ดร.สมพงษ์ วิทย์ศักดิ์พันธุ์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	ดร.นพ.พูนสิน สีสัพทกุล	โรงพยาบาลสารภี
รศ.ดร.ธนศ ศรีวิชัยลำพันธ์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	ผศ.ดร.บุรรัตน์ สิทธิพงศ์	โรงเรียนสิริมงคลานุสรณ์
รศ.ดร.สมศักดิ์ ภู่วิภาดาธรรม	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	อ.ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
รศ.เทพาย พงษ์เพียรจันทร์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	ผศ.ดร.วรรณณี สันติกุล	Hong Kong Polytech University
รศ.ดร.ธวัชชัย รัตน์ขเลศ	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	Professor Andreas Zins	Vienna University
อ.ดร.ธนะชัย พันธุ์เกษมสุข	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	ผศ.ดร.บุษบา สิทธิการ	มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
อ.ดร.วรรณพร ทะพิงค์แก	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	รศ.ดร.โกศล มีคุณ	สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
รศ.ดร.พัชรินทร์ ระเบียบ	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	ผศ.ดร.วรรณภา ศิลปอาษา	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
รศ.ธีรภัทร วรรณฤมล	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	ผศ.ร.ท.หญิง ดร.เกศศิริ เจริญวิศาล	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ หาดใหญ่
รศ.ดร.รวี ลงกานี	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	รศ.ไพบุลย์ ศรีชัยสวัสดิ์	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ผศ.ดร.ชิตชล ผลารักษ์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	ผศ.ดร.ดนุตา จามจุรี	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
รศ.ดร.ยุวดี พิรพรพิศาล	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	รศ.ดร.วรรณวดี ม้าลำพอง	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
รศ.ธนกร ช้างน้อย	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	รศ.สนิท สัตโยภาส	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
ผศ.ดร.นงลักษณ์ เขียนงาม	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	อ.ดร.ศุภกฤษ เมธีโกคพงษ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
ผศ.ดร.ปรีชา เจริญเจริญ	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	ผศ.ดร.พวงพยอม ชิดทอง	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
อ.ดร.ปฐมมาวดี จงรักษ์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	ผศ.ดร.กมลณัฐ พลวัน	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
อ.ดร.พนม ภูณาวงค์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	อ.ดร.ทัตพร คุณประดิษฐ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
อ.ดร.สินธุ์ สโรบล	มหาวิทยาลัยแม่โจ้	อ.ดร.จุไรรัตน์ จุลจักรวัฒน์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
รศ.ดร.นิวุฒิ หวังชัย	มหาวิทยาลัยแม่โจ้	ผศ.รศ.ภาณุ เมธีโกคพงษ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

วารสารวิจัยราชภัฏเชียงใหม่ เป็นวารสารเพื่อรองรับงานวิชาการเพื่อสังคม

วารสารวิจัยราชภัฏเชียงใหม่มีเป้าหมายและขอบเขต (Aim and Scope) ของวารสารที่รับตีพิมพ์บทความที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมหรือท้องถิ่น ทางด้านวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ และการศึกษา ที่สามารถแสดงได้เป็นที่ประจักษ์ว่าสามารถใช้แก้ปัญหาหรือพัฒนาสังคม ชุมชนและท้องถิ่น และก่อให้เกิดประโยชน์อย่างชัดเจน หรือเป็นการเปลี่ยนแปลงในความตระหนักและการรับรู้ในปัญหา และแนวทางแก้ไขของชุมชน และท้องถิ่น โดยมีองค์ประกอบทางด้านการวิจัยที่บ่งชี้สภาพการเปลี่ยนแปลงในเชิงพื้นที่ ชุมชนและสังคม เป็นงานวิจัยที่มีส่วนร่วมและได้รับการยอมรับของสังคม และงานวิจัยที่ใช้องค์ความรู้หรือความเชี่ยวชาญที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น หรือสามารถคาดการณ์ ประเมินผลลัพธ์การเปลี่ยนแปลง และเสนอแนวทางการพัฒนาสังคม ชุมชน และท้องถิ่นให้ยั่งยืน

รูปแบบของวารสาร

- กำหนดออก ปีละ 2 ฉบับ ฉบับที่ 1 เดือนตุลาคม - มีนาคม ฉบับที่ 2 เดือนเมษายน - กันยายน
- บทความที่ตีพิมพ์ต้องผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ 2 ท่านต่อบทความ

รูปแบบการเขียนบทความ/บทความวิจัย

กองบรรณาธิการได้กำหนดระเบียบการส่งต้นฉบับไว้ให้ผู้เขียนยึดเป็นแนวทางในการส่งต้นฉบับสำหรับการตีพิมพ์ลง “วารสารวิจัยราชภัฏเชียงใหม่” และกองบรรณาธิการสามารถตรวจสอบต้นฉบับก่อนการตีพิมพ์ เพื่อให้วารสารมีคุณภาพสามารถนำไปใช้อ้างอิงได้ โดยวารสารวิจัยราชภัฏเชียงใหม่ ตั้งแต่ฉบับที่ 1 เดือนตุลาคม พ.ศ.2556-มีนาคม พ.ศ.2557 จะเป็นวารสารเพื่อรองรับงานวิชาการเพื่อสังคม โดยการกำหนดเป้าหมายและขอบเขต (Aims & Scope) ที่จะตีพิมพ์เป็นบทความที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมหรือท้องถิ่น ทางด้านสังคมศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และการศึกษา ที่สามารถแสดงได้เป็นที่ประจักษ์ว่าสามารถใช้แก้ปัญหาหรือพัฒนาสังคมและก่อให้เกิดประโยชน์อย่างชัดเจน หรือเป็นการเปลี่ยนแปลงในความตระหนักและการรับรู้ในปัญหาและแนวทางแก้ไขของชุมชน โดยเนื้อหาของบทความควรจะนำเสนอให้เห็นถึงประเด็นต่างๆ ดังต่อไปนี้

- สภาพการณ์ก่อนการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น (ในบทนำ ที่มาของปัญหา)
- การมีส่วนร่วมและการยอมรับของสังคมเป้าหมาย (มีผู้เข้าร่วมเป็นภาคเอกชนหรือตัวแทนชุมชน)
- กระบวนการที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น (วิธีการทดลอง บทสรุปเชิงเสนอแนะ)
- ความรู้หรือความเชี่ยวชาญที่ใช้ในการทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงนั้น (ทฤษฎีและกรอบแนวคิด)
- การคาดการณ์สิ่งที่จะตามมาหลังจากการเปลี่ยนแปลงได้เกิดขึ้นแล้ว (ข้อเสนอแนะหลังบทสรุป)
- การประเมินผลลัพธ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น (เป็น Outcome ของงาน พิจารณาจากการนำไปใช้ประโยชน์

และ Citation)

- แนวทางการติดตามและธำรงรักษาพัฒนาการที่เกิดขึ้นให้คงอยู่ต่อไป (เป็น Outcome ของงาน พิจารณาจากการนำไปใช้ประโยชน์ และ Citation)

โดยการเตรียมต้นฉบับ มีรายละเอียดดังนี้

รูปแบบการพิมพ์

1. ตัวอักษร : Angsana New ชื่อบทความใช้ตัวขนาด 20 ตัวหนา ชื่อผู้เขียนและหัวข้อหลักใช้ตัวอักษรขนาด 18 ตัวหนา เนื้อเรื่องใช้ตัวอักษร 16 ตัวปกติ
2. การตั้งหน้ากระดาษ : บนและซ้าย ขนาด 1.5 นิ้ว ล่างและขวา ขนาด 1 นิ้ว
3. ความยาวของเนื้อหา : ไม่เกิน 15 หน้า รวมตารางรูปภาพ และเอกสารอ้างอิง

การเรียงลำดับเนื้อหา (บทความวิจัย)

1. **ชื่อเรื่อง (Title)** : ใช้ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ชื่อเรื่องภาษาอังกฤษเฉพาะตัวอักษรแรกของชื่อเรื่องเท่านั้นที่ใช้ตัวพิมพ์ใหญ่ (capital letter) นอกนั้นใช้ตัวพิมพ์เล็ก ยกเว้นชื่อเฉพาะ
2. **ชื่อผู้วิจัย** : เฉพาะผู้วิจัยหลักให้พิมพ์ด้วยตัวหนา โดยระบุสถานที่ทำงานและอีเมล
3. **บทคัดย่อ (Abstract)** : (ภาษาไทยก่อนและตามด้วยภาษาอังกฤษ) เป็นการสรุปสาระสำคัญ ประเภทวิจัย วัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการวิจัย และสรุปผลการวิจัยที่กระชับและชัดเจน ระบุตัวเลขสถิติที่สำคัญ ใช้ภาษารัดกุมเป็นประโยคสมบูรณ์และเป็นร้อยแก้ว ไม่แบ่งเป็นข้อๆ โดยบทคัดย่อทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษไม่ควรเกิน 1 หน้ากระดาษขนาด A4 และให้ระบุคำสำคัญ (keywords) ไว้ท้ายบทคัดย่อในแต่ละภาษาด้วย
4. **บทนำ (Introduction)** : ให้เขียนอธิบายปัญหา วัตถุประสงค์ และการตรวจสอบเอกสาร
5. **ระเบียบวิธีวิจัย (Methodology)** : อธิบายถึงเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการทดลองและอธิบายวิธีการศึกษาทดลอง
6. **ผลการวิจัยและการอภิปราย (Results and Discussions)** : การเขียนเสนอผลการศึกษาค้นคว้าและแสดงการวิจัยถึงผลที่ชัดเจน หากมีตาราง กราฟ หรือรูปภาพให้มีเนื้อหาหรือวิธีการอธิบายประกอบ และการเขียนอภิปรายผลการวิจัย เป็นการชี้แจงผลการวิจัยว่าตรงตามวัตถุประสงค์ สมมติฐานของการวิจัย สอดคล้องหรือไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของผู้อื่นที่มีอยู่ก่อนหรือไม่ อย่างไร ด้วยเหตุผลใด เปรียบเทียบหรือตีความเพื่อเน้นความสำคัญของงานและสรุปให้เข้าใจง่ายที่สุด
7. **บทสรุปและข้อเสนอแนะ (Conclusion and Suggestions)** : ให้เขียนสรุปสาระสำคัญของผลงานวิจัยว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่ โดยเน้นถึงปัญหาหรือข้อโต้แย้งในสาระสำคัญ ตลอดจนข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์
8. **กิตติกรรมประกาศหรือคำขอบคุณ (Acknowledgement)** : อาจจะมีหรือไม่ก็ได้ โดยเป็นการแสดงความขอบคุณผู้ช่วยเหลือในงานวิจัยแต่ไม่ได้เป็นผู้ร่วมในงานวิจัย
9. **การอ้างอิงแบบแทรกปนไปกับเนื้อหา** : เนื้อหาบทความใช้ระบบการอ้างอิงแบบ นามและปี (ชื่อ-นามสกุลผู้แต่ง, ปีที่พิมพ์) ตัวอย่างลมุล รัตตากร (2529) ได้กำหนดคุณสมบัติของ.....
10. **บรรณานุกรม** การเขียนบรรณานุกรมให้เรียงเอกสารที่ใช้อ้างอิงทั้งหมดตามลำดับอักษรตัวแรกของรายการที่อ้างอิง โดยเรียงลำดับแบบพจนานุกรม และให้เรียงภาษาไทยขึ้นก่อนภาษาอังกฤษ มีรูปแบบการเขียน ดังนี้

10.1 หนังสือ

ชื่อ สกุล. ปีที่พิมพ์. ชื่อหนังสือ. ครั้งที่พิมพ์. สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.

สีลาภรณ์ บัวสาย. 2549. เศรษฐกิจพอเพียง ร่วมเรียนรู้ สานข่าย ขยายผล. พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพมหานคร: อัมรินทร์พรินต์ติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง.

Courtney, T. K. 1965. Physical Fitness and Dynamic Health. New York: McGraw-Hill Inc.

10.2 วารสาร

ชื่อ สกุล. ปีที่พิมพ์. ชื่อเรื่อง. ชื่อวารสาร (ชื่อเต็มหรือย่อก็ได้). ปีที่ (ฉบับที่) : เลขหน้าเริ่มต้น-เลขหน้าสิ้นสุด

ไพฑูรย์ สีนลรัตน์. 2531. การปฏิรูปหลักสูตรมหาวิทยาลัยในประเทศไทยที่กำลังพัฒนา. **อุดมศึกษา**. 13 (34): 14-20.

Elmastas, M., O. Isildak, I. Turkekal and N. Temar. 2007. Determination of antioxidant activity and antioxidant compounds in wild edible mushroom. **Food Composition and analysis**. 20: 337-345

10.3 วิทยานิพนธ์

ชื่อ สกุล. ปีที่พิมพ์. ชื่อวิทยานิพนธ์/การค้นคว้าแบบอิสระ. ระดับวิทยานิพนธ์/การค้นคว้าแบบอิสระ. สถาบันการศึกษา. เมืองที่พิมพ์. จำนวนหน้า

ยุริพรรณ แสนใจยา. 2545. แนวทางการพัฒนาไรชาสุวิหห์ อำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงรายเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 108 หน้า

10.4 เอกสารวิชาการอื่นๆ

ชื่อ สกุล ผู้เขียนหรือหน่วยงาน. ปีที่พิมพ์. ชื่อเรื่องหรือชื่อหนังสือ. ประเภทของเอกสาร. สถาบันหรือหน่วยงานที่จัดพิมพ์. สถานที่พิมพ์.

คณะกรรมการอำนวยการคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย. 2549. คู่มือคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์. สำนักนายกรัฐมนตรี. กรุงเทพมหานคร

10.5 สื่ออิเล็กทรอนิกส์

ชื่อ สกุล. ปีที่พิมพ์. ชื่อเรื่อง. (ระบบออนไลน์). แหล่งข้อมูล: ชื่อ website (วัน เดือน ปี ที่สืบค้นข้อมูล)

วิจารณ์ พานิช. 2554. วิชาการรับใช้สังคม. (ระบบออนไลน์). แหล่งข้อมูล : <http://www.gotoknow.org/posts/440436> (27 เมษายน 2556)

10.6 รูปแบบการใช้ภาษาอังกฤษในเนื้อเรื่องภาษาไทย

- ชื่อวิทยาศาสตร์ คำขึ้นต้นให้ใช้อักษรตัวใหญ่ และใช้ตัวอักษรเอียง เช่น *Uglena acus*
- ชื่อเฉพาะให้ขึ้นต้นด้วยตัวใหญ่ทุกคำ เช่น Berdmann, Lemmermann
- ภาษาอังกฤษทั้งในและนอกวงเล็บให้ใช้ตัวเล็ก เช่น random complete block design
- ตัวย่อให้ใช้อักษรตัวใหญ่ทั้งหมด และควรมีคำเต็มบอกไว้ในการใช้ครั้งแรก เช่น (random complete block design, RCBD)

11. การส่งต้นฉบับ ผู้เขียนส่งต้นฉบับที่พิมพ์ตามข้อกำหนดของรูปแบบวารสาร จำนวน 3 ชุด พร้อมแผ่น CD บันทึกข้อมูล ส่งด้วยตนเองหรือทางไปรษณีย์ลงทะเบียนมาที่กองบรรณาธิการ “วารสารวิจัยราชภัฏเชียงใหม่”

สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

เลขที่ 202 ถนนโชตนา ตำบลช้างเผือก

อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50300

และเว็บไซต์ <http://www.research.cmru.ac.th>

12. การอ่านประเมินบทความต้นฉบับ ต้นฉบับจะต้องผ่านการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) จากภายนอกมหาวิทยาลัยในสาขาวิชานั้นๆ โดยสถาบันวิจัยและพัฒนาจะเป็นผู้สรรหา เพื่อรับการประเมิน กรณีมีการแก้ไข สถาบันวิจัยและพัฒนาจะส่งผลการอ่านประเมินคืนผู้เขียนให้เพิ่มเติม แก้ไข หรือพิมพ์ต้นฉบับใหม่แล้วแต่กรณี

13. บทความที่ได้รับการตีพิมพ์ใน “วารสารวิจัยราชภัฏเชียงใหม่” ถือเป็นกรรมสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

14. ความรับผิดชอบ เนื้อหาบทความที่ปรากฏในวารสารเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียน ทั้งนี้ไม่รวมความผิดพลาดอันเกิดจากเทคนิคการพิมพ์

หมายเหตุ

1. ขอให้ท่านผู้ส่งบทความทุกท่านทำหนังสือแนบส่ง พร้อมทั้งระบุชื่อ-สกุล หมายเลขโทรศัพท์ และ E-mail ลงในหนังสือแนบด้วยโดยทางกองบรรณาธิการวารสารวิจัยราชภัฏเชียงใหม่ จะได้ติดต่อกลับไป เพื่อแจ้งผลการพิจารณา

2. ในกรณีเป็นบทความที่ส่งมาจากบุคคลภายนอก จะมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินการประเมิน และกลั่นกรองบทความจำนวน 3,000 บาท